

Sygn. akt III Nsm 65/17

POSTANOWIENIE

Dnia 26 marca 2018 roku

Sąd Rejonowy w Łowiczu w Wydziale III Rodzinnym i Nieletnich

w składzie:

Przewodnicząca: SSR Honorata Wójcik

Protokolant: st.sekr.sąd. Elżbieta Gołaszewska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 26 marca 2018 roku

sprawy z wniosku G. S.

z udziałem A. P.

o ustalenie kontaktów z małoletnim dzieckiem

p o s t a n a w i a:

1. Oddalić wniosek,
2. Ustalić, że każdy uczestnik postępowania ponosi koszty związane ze swoim udziałem w sprawie.

Sygn. akt III Nsm 65/17

UZASADNIENIE

W dniu 23 września 2016 roku G. S. złożył w Sądzie Rejonowym w Skierniewicach wniosek o ustalenie kontaktów z małoletnią córką S. S. (1), które miałyby się odbywać w środowisku znanym dziecku, regularnie, ale krótko. Jednocześnie wniósł o zwolnienie go z kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika z urzędu (wniosek – k. 4).

Postanowieniem z dnia 25 października 2016 r. Sąd Rejonowy w Skierniewicach oddalił wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych oraz wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu (postanowienie – k. 14).

W dniu 13 stycznia 2017 r. uczestniczka postępowania A. P. wystąpiła z wnioskiem o wyznaczenie pełnomocnika z urzędu. Postanowieniem z dnia 18 stycznia 2017 r. Sąd Rejonowy w Skierniewicach oddalił wniosek o zwolnienie wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu (postanowienie – k. 30)

Postanowieniem z dnia 9 lutego 2017 r. Sąd Rejonowy w Skierniewicach przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w Łowiczu, jako miejscowo właściwemu (postanowienie – k. 36).

W piśmie z dnia 4 maja 2017 r. wnioskodawca sprecyzował wniosek i określił, że chciałby mieć prawo do kontaktów w każdy pierwszy piątek miesiąca w godzinach od momentu zakończenia przez córkę zajęć szkolnych do godziny 16.00 z tym, że kontakty będą odbywały się w (...) Centrum Pomocy (...) w Ł. z udziałem psychologa dziecięcego oraz kontaktów telefonicznych w każdą II i IV niedzielę miesiąca i w tym zakresie wnoszę o zobowiązanie matki małoletniej do umożliwienia telefonicznego kontaktu z dzieckiem w godzinach od 17.00 do 19.00 (pismo przygotowawcze – k. 50-52).

W dniu 4 maja 2017 r. wnioskodawca wystąpił ponadto z wnioskiem o udzielenie zabezpieczenia roszczenia na czas trwania postępowania przez ustalenie, że wnioskodawca będzie miał prawo do kontaktów w każdy pierwszy piątek miesiąca w godzinach od momentu zakończenia przez córkę zajęć szkolnych do godziny 16.00 z tym,

że kontakty będą odbywały się w (...) Centrum Pomocy (...) w Ł. z udziałem psychologa dziecięcego oraz kontaktów telefonicznych w każdą II i IV niedzielę miesiąca i w tym zakresie wnoszę o zobowiązanie matki małoletniej do umożliwienia telefonicznego kontaktu z dzieckiem w godzinach od 17.00 do 19.00 (wniosek o zabezpieczenie – k. 53-55). Uczestniczka w odpowiedzi wniosła o oddalenie wniosku, z uwagi na to, że córka boi się kontaktu z ojcem (odpowiedź na wniosek o zabezpieczenie – k. 62).

Powyższe stanowiska zostały rozwinięte i podtrzymane przez obie strony w dalszym toku postępowania, zarówno w składanych pismach procesowych, jak i na rozprawie przed Sądem (pismo wnioskodawcy – k. 64-65; pismo uczestniczki – k. 66-67, 68-74; protokół z rozprawy – k. 87).

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Uczestnicy postępowania A. P. i G. S. są rodzicami małoletniej S. S. (1), urodzonej dnia (...). Nie byli małżeństwem.

(dowód: kopia aktu urodzenia – k. 11, okoliczności przyznane)

Po narodzinach córki wnioskodawca nie interesował się uczestniczką miał wątpliwości co do swojego ojcostwa. Sprawa o ustalenie ojcostwa odbywał się w 2011 roku. Ostatnia sprawa o podwyższenie alimentów odbyła się w kwietniu 2017 r. Wnioskodawca regularnie uiszcza alimenty na wskazane konto bankowe. Nigdy nie utrzymywał kontaktów z córką, nie występował o ich ustalenie. Nie zna córki, a córka jego. Nie wie jak jego córka wygląda. Raz widział dziecko przypadkowo w kościele. Wnioskodawca utrzymuje się z renty inwalidzkiej. Mieszka z rodzicami w domu będącym ich własnością. Deklaruje chęć przyjeżdżania po córkę i zawożenia ją do placówki, w której ustalone byłyby kontakty.

(dowód: dokumenty z załączonych akt sprawy III RC 9/17 oraz III RC 362/10; zeznania G. S. e-protokół (...).05.2017 r. 00:05:52 – k. 56v w zw. z zeznaniami z dnia 26.03.2018 r. – k. 87v)

Uczestniczka A. P. ma męża S. P., z którym ma 4-letnią córkę K.. Wyszła za mąż w grudniu 2015 r. Mieszka z dziećmi u matki męża w P.. A. P. ma ponadto 21-letniego syna z pierwszego związku, który jest usamodzielniony. Od urodzenia sprawuje bezpośrednią pieczę nad małoletnią córką S. S. (1). Uczestniczka jest zarejestrowana jako osoba bezrobotna w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ł.. Jej mąż utrzymuje rodzinę z prac dorywczych. Rodzina otrzymuje świadczenia z opieki społecznej.

(dowód: zeznania uczestniczki A. P. e-protokół (...).05.2017 r. 00:17:53 – k. 56v w zw. z zeznaniami z dnia 26.03.2018 r. – k. 87v; dokumenty z załączonych akt sprawy III RC 9/17)

Małoletnia S., ma 7 lat chodzi do klasy (...) Szkoły Podstawowej im. J. P. II W S.. Małoletnia S. ma świadomość tego, że mąż jej matki nie jest jej biologicznym ojcem, jednak zwraca się do niego „tato”. S. P. traktuje córki jednakowo, tak przyrodnią jak i biologiczną. Małoletnia L. spędzać czas z mamą, taką i siostrą. Dzień przed przesłuchaniem pojechali razem na plac zabaw do B.. W ubiegłym roku byli w wakacje na kąpielisku w (...). Małoletnia nie ma telefonu.

Uczestniczka powiedziała córce, że jej prawdziwy ojciec początkowo cieszył się, że urodzi mu się dziecko, a następnie jej nie chciał – chciał ją zabić. Mama mówi jej, żeby najlepiej nie rozmawiała z tym „innym tatą” oraz mówiła do niego (...), gdyż go nie zna. Raz widziała ojca przy okazji spraw sądowych. Nie jest ciekawa, jaki jest jej prawdziwy ojciec, gdyż „nie wie co mógłby jej zrobić”. Jakby mama jej pozwoliła to mogłaby się z ojcem spotkać i wziąć od niego prezent np. w postaci laki, misia lub domku dla lalek.

Małoletnia S. sama chodzi spać. Czasami śnią jej się koszmary, że ktoś mógłby jej zabrać rodzinę, tj. mamę i siostrę. Czasami boli ją głowa i brzuch, głowa, gdy w domu dochodzi do awantur pomiędzy babcią a rodzicami. Wówczas podchodzi do dorosłych i mówi, żeby nie krzyczeli, bo przez to boli głowa. Jeżeli nie przestają to w pokoju zakrywa głowę poduszką. Klóć się o „jakieś pieniądze”, ale mam mówi, że to są sprawy dorosłych. Brzuch boli ją, gdy zje coś przeterminowanego.

(dowód: wysłuchanie małoletniej S. S. (1) – k. 87; opinia biegłej psycholog J. B. – k. 87-87v)

Małoletnia S. jest związany uczuciowo z matką, która jest dla niej osobą najbliższą, i która w sposób ciągły sprawuje opiekę nad córką, jak również z młodszą, przyrodnią siostrą K.. Matka i siostra stanowi dla niej najbliższą rodzinę. Na ojca K. mówi „tato”. Więzy małoletniej z ojcem nie zostały wykształcone z uwagi na nieobecność ojca w życiu córki. Małoletnia nie zna ojca. Małoletnia S. nie ma potrzeby widywania się z ojcem biologicznym. Wyraziła gotowość na spotkanie z nim, za zgodą matki i w celu uzyskania korzyści w postaci zabawki. Tak postawa małoletniej jest efektem braku ojca jej w życiu, ale i efekt oddziaływania matki na córkę. W S. jest pełno niepokoju, lęku o utratę rodziny. Małoletnia nie jest gotowa na kontakt z ojcem.

(dowód: opinia biegłej psycholog J. B. – k. 87-87v)

Sąd dokonał ustaleń faktycznych na podstawie powołanych dowodów, które uznał za wiarygodne. Uczestniczka odmówiła udziału w badaniach w (...). Sąd uznał za wiarygodne dowody z dokumentów, których wiarygodność nie została podważona. Nie budzą wątpliwości Sądu również zeznania uczestników, które co do głównych okoliczności niniejszego postępowania są zgodne lub uzupełniają się. Znajdują one odzwierciedlenie w opinii biegłej psycholog J. B.. Opinia biegłej psycholog została przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą, jest spójna, logiczna i zgodna z wymaganiami wiedzy. Opinia nie była kwestionowana przez uczestników postępowania w zakresie jej niekompletności oraz warunków a jakich odbyło się badanie. Dlatego w ocenie Sądu opinia biegłej psycholog jest w pełni wiarygodna i sąd oparł się na niej oddalając wniosek.

Sąd zważył, co następuje:

Problematyka kontaktów osobistych rodziców z dziećmi została uwzględniona w europejskich standardach prawnych. Zasada 6 rekomendacji nr R (84) w sprawie władzy rodzicielskiej z 28 lutego 1984 roku zapewnia rodzicowi niewychowującemu dziecka prawo do utrzymywania z nim kontaktów osobistych. Z kolei konwencja o prawach dziecka z dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526) ujmuje prawo do utrzymywania kontaktów osobistych z rodzicami jako prawo samego dziecka. Zgodnie z art. 9 ust. 3 dziecko ma prawo do utrzymywania regularnych stosunków osobistych i bezpośrednich kontaktów z obojgiem rodziców, z wyjątkiem przypadków, gdy jest to sprzeczne z najlepiej pojętym interesem dziecka.

Przyjęta w dniu 3 maja 2002 r. w W. przez Komitet Ministrów Rady Europy konwencja dotycząca kontaktów z dziećmi, podpisana przez Polskę dnia 24 września 2003 r., określa pojęcie kontaktów w szerokim ujęciu. Obejmuje ono nie tylko osobistą styczność – w tym poza miejscem zamieszkania dziecka – ale także kontakt telefoniczny oraz przez pocztę elektroniczną, co nie zastępuje, lecz uzupełnia kontakty bezpośrednie, a może je zastąpić jedynie w wyjątkowych, uzasadnionych przypadkach. W pojęciu tym mieści się również obowiązek informowania osoby uprawnionej o dziecku i dziecka o tej osobie (M. S. (red.), Standardy prawne Rady Europy. Teksty i komentarze, W. 1995; W. S., Komentarz do Rekomendacji Nr R(84)4 (w:) M. S. (red.), Standardy prawne..., s. 213 i n., J. I., Władza rodzicielska..., s. 193 i n.).

W Polsce prawo i obowiązek utrzymywania kontaktów między rodzicami a dziećmi określone zostało m.in. w art. 113 kro. Paragraf 2 przytoczonego przepisu określa podstawowe zasady sposobu utrzymywania kontaktów. Zawiera przykładowy katalog elementów składających się na kontakty z dzieckiem, które obejmują w szczególności przebywanie z dzieckiem (odwiedziny, spotkania, zabieranie dziecka poza miejsce jego stałego pobytu) i bezpośrednie porozumiewanie się, utrzymywanie korespondencji, korzystanie z innych środków porozumiewania się na odległość, w tym ze środków komunikacji elektronicznej. Z realizacją prawa do porozumiewania się na odległość wiązać się będzie zobowiązanie tego z rodziców, u którego dziecko na stałe przebywa, do przekazywania dziecku korespondencji, udostępnienia komputera, telefonu, a także podania właściwego adresu poczty elektronicznej oraz numeru telefonu (J. Ignaczewski, Kodeks rodzinny..., s. 650). Jak wskazano w uzasadnieniu projektu, katalog elementów kontaktów z dzieckiem ma charakter otwarty, ale zawiera najważniejsze składniki kontaktów z dzieckiem i powinien ułatwić formułowanie rozstrzygnięcia sądowego, dotyczącego tej materii (Uzasadnienie projektu..., s. 39). W uzupełnieniu można wskazać na prawo osoby uprawnionej do informacji o drugiej osobie.

Należy zauważyć, że nowe brzmienie przepisu dostosowane zostało do postanowień konwencji dotyczącej kontaktów z dziećmi z dnia 15 maja 2003 r., posługujących się pojęciem kontaktów w szerokim ujęciu (por. uchwałę SN z dnia 8 marca 2006 r., III CZP 98/05, OSN 2006, Nr 10, poz. 158).

Sąd uznał, że w realiach niniejszej sprawy nie jest zasadne ustalenie kontaktów w każdy pierwszy piątek miesiąca w godzinach od momentu zakończenia przez małoletnią zajęć szkolnych do godziny 16.00 i ustalenie, że kontakty będą odbywały się w (...) Centrum Pomocy (...) w Ł. z udziałem psychologa dziecięcego oraz kontaktów telefonicznych w każdą II i IV niedzielę miesiąca oraz o zobowiązanie matki małoletniej do umożliwienia telefonicznego kontaktu z dzieckiem w godzinach od 17.00 do 19.00. Z opinii biegłej J. B. wynika, iż małoletnia S. jest związana uczuciowo z matką oraz młodszą siostrą, które są dla niej osobami najbliższymi. Matka w sposób ciągły sprawuje opiekę nad córką. Początkowo pomagała jej w opiece nad S. babka macierzysta. Od 2015 r. pomaga jej mąż S. P.. Do niego S. zwraca się „tato”. Mąż uczestniczki stara się traktować swoją córkę oraz małoletnią S. jednakowo. Więzy małoletniej z ojcem nie zostały wykształcone z uwagi na nieobecność ojca w życiu córki. Wnioskodawca nigdy nie próbował nawiązać z nią kontaktu. Nie podszedł, kiedy widzieli się w kościele, czy podczas spraw sądowych. Małoletnia nie zna ojca, nie wiedziała nawet jak wygląda. Małoletnia S. nie jest gotowa na budowanie więzi i relacji z biologicznym ojcem. Powodem takiego stanu rzeczy jest niestety także postawa uczestniczki, która przekazała córce, że ojciec biologiczny jej nie chciał i, że chciał ją zabić. Małoletnia jest wobec powyższego pełna lęku i niepokoju. Na awantury domowe reaguje bólem głowy, ma także mdłości. W ocenie Sądu nawiązanie kontaktów małoletniej z ojcem będzie możliwe dopiero gdy małoletnia będzie starsza i jej obraz rodziny zostanie prawidłowo ukształtowany. Ustalenie kontaktów powinno odbywać się za porozumieniem i wolą rodziców tak aby małoletnia miała poczucie bezpieczeństwa i prawidłowe spojrzenie na relacje rodzinne. W tym celu oboje rodzice powinni najpierw skorzystać z terapii aby móc prawidłowo wprowadzać kontakty. Mając na uwadze opinię biegłego psychologa oraz dobro małoletniego dziecka Sąd oddalił wniosek uznając iż jest on na tym etapie życia małoletniej przedwczesny.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 520 k.p.c.